

« سیر تاریخی نگاری و فلسفه اجتماعی آن »

- ۷ -

((مارکوپولو - ابن بطوطه))

اطلاع زیادی از زندگی پس از اسیری وی در دست نداریم ! همین اندازه میدانیم که مارکومشهور و ثروتمندزندگانی میکرد اورا لیونی میگفتند چه داستانهائی از خان مغول برای هموطنان خود نقل میکرد ! این سیاح بزرگ در سال ۱۳۲۴ میلادی مریض شده و احساس مرگ کرد ! وصیتنامه‌ای نوشته و پس از اندکی وفات نمود در کلیسائی اورا دفن کردند اما آرامگاه او معروف و مشهور نیست !!

این شرح حال شگفت انگیز از داستانهای شیرین نخستین سیاحی است که عظمت و جلال و شکوه شرق را بجهان نشان داد .

اجتماعات آن عصر خیلی ایمان بگفته‌ها و روایات این سیاح بزرگ نداشتند شاید (مارکوپولو) در اثر این پیش آمد متأثر شد !! بسیاری از آنچه را که دیدمویاشنیده بود بقلم نیاورد چه ملت او این داستان‌ها را از افسانه‌های وحشت انگیز میدانستند !! ما در این عصر کنونی آن حوادث و قضایا را تفسیر و تحلیل میکنیم !!

اروپا در قرون وسطی از شرق آگاهی درستی نداشت ! اطلاعاتش محدود بود به آنچه در باره شرق در تورات بود از جنگجویان صلیبی هم داستانهائی میشنیدند از شرق

تاحدود شام و بیزنطیه و مقداری از دریای سیاه را دیده بودند شرق اقصی از اروپا پوشیده و کنار بود بایک پرده خیلی تاریک و مبهمی از خیالات دور و دراز در ذهن اروپائیان مجسم میشد باوجود این داستانها و روایات مار کوپولو از شکفتن ترین داستانهای بود که مردم آنوقت از مشرق تصور میکردند از طلاهای درخشان از شهریاران بزرگ از کاخهای سحرانگیز و نهرهای گوارائی که از شیر و عسل آمیخته شده و از پرریویان و مغیچگان از بهشت و شیطانها از کنجها هر چیز نهفته و پوشیده شرق را اروپائیان اطلاعاتی نداشتند .

(ابن بطوطه) آنچه را که در اجتماعات خود دیده بود مار کوپولو در افکار و اندیشه ها ، گردشها ، سفرها و شنیدنیهای خود تصور و جستجو میکرد باتمام اینها مشاهدات مار کوپولو و مباحث او از بزرگترین و مهمترین اسنادی است که سیاحان از خود بیادگار گذاشته اند .

این اسناد از بزرگترین مدارک قسمتی از آسیای وسطی و چین میباشد و برای همیشه یادگاری جاودانی خواهد بود از نفیسترین مصادر جغرافیائی برای تاریخ نگار و مدقق در شئون زندگانی آسیا میباشد و مورخ همیشه بآنها نیازمند است .

راست است که مار کوپولو مشاهدات تاریخی خود را بایک دسته از افسانهها و خیالاتی آمیخته ساخته که عقل کنونی آنها را باور و قبول ندارد ابن بطوطه از آغاز تا پایان سفرنامه خود آنها را بنام (کرامات) نقل میکند اینهم بسته بعصر و عقل آن دوره میباشد مار کوپولو حد وسط را گرفته و از جهت دیگری در این موضوع سخن گفته است این سیاح بزرگ و دلیر پادشاه بزرگ مغول و امراء و بزرگان و قشون و پرهیزکاران و بندگان و اجتماعات و لشکر کشیهای شرق را دیده آنها را باخامه و زبان و عقل آن زمانها برشته تحریر در آورده که از بهترین سفرنامههای شرقی بشمار میرود .

این سیاح بزرگ از راستی و درستی در نقل و قایع دوری نجسته و خیلی در بحث خود دقیق و عمیق بود آنهاهم از دقت و هنرهای شکفتن او میباشد دلیل دقت و تعمق او داستان

(اسمعیلیه) است که در زمان او بودما برای نمونه و داوری تاریخی در اینجا ترجمه می کنیم .

اسمعیلیه الموت

در شناختن (شیخ جبل) وقصرها و باغات و فامیل او این شهرها را ذکر میکنیم (اشاره بشمال ایران و شهر قزوین است) اکنون از شیخ جبل گفتگو مینمائیم این سامان را بنام ملاحظه مینامند . اهالی آنجا از ملاحظه هستند یا اصحاب عقایدی که ما آنها را در مسیحیت میتوانیم با (تادینی) یا (نالان) و (لالیون) مقایسه کنیم داستان رئیس الموت را مار کوپولو از اشخاص مختلف شنیده است .

اسم شیخ جبل (علاالدین) و دیانتش محمدی است ما بین دو کوه قشنگ گلستان خیلی خوبی تهیه نمود تمام میوه های لذیذ و گیاه های عطری جهان را در آنجا فراهم کرد کاخ های زیبا و بزرگی باشکال مختلف در آن بنا کرد با طلا زینت داده اند فرش آن از حریر های گران بها میباشد در هر قسمتی قنوات و انهار و جو بیابرها از شراب و شیر و عسل و آب های گوارا ایجاد نمود ساکنان این قصرها از زیباترین مردم هستند در موسیقی و آواز و رقص استادند بخصوص در آوازهای طرب انگیز و عشق مهارت دارند!! ساکنان باغ هر یک لباس های نفیس پوشیده و اوقات خود را به خوشگذرانی در بوستان میگذرانند و ابتدا بیرون می آیند مقصود از تأسیس این باغ این است که محمد (ص) رسول خدا به پیروان خود وعده بهشت را داده!! با پریان در آنجا سروکار دارند مقصود شیخ جبل این است به پیروان خود برساند که او هم در ردیف محمد (ص) میباشد قدرت دارد که هر کس را مایل است داخل بهشت کند خیلی از برای باغ دقت میکنند در این باغ زیبا کسی بدون اجازه پیشوا داخل نشود باغ هم در قلعه مهم و شامخی قرار گرفته و یک درب سری و مخفی دارد رئیس الموت در دربار خود یک دسته از کودکانی را که سن آنها ما بین نوزده و بیست است از ساکنان کوه های مجاور که مایل به آموزش و پرورش نظامی بوده و دارای خصایص شجاعت و بیباکی میباشند برگزید همه روزه در باره بهشت موعود برای آنان

شرح میدهند میگویند رئیس هر کسی را مایل باشد میتواند داخل بهشت کند گاهی هم افیون در مشروبات یکدسته از آنها (دسته نفری یادوازه نفری) ریخته و وقتیکه شعورشان سلب میشود آنان را در بعضی از کوشکهای قصر گلستان قرار میدادند کم کم حواس آنان بجامی آمد و میدیدند هر وصفی را که راجع به بهشت شنیده بودند آنجا دیده و خود را در میان پیرویان و حوریان بهشتی مشاهده کرده که میخواندند و مترنم بودند و میرقصیدند با کوچکترین اشاره به آنان متمایل میشدند بهترین گوشتهای لذیذ را برای آنان میآوردند که اینجا همان بهشت موعود است برای همیشه بعیش و نوش مشغول باشید و وقتیکه کودکان در آنجا چند روزی را بسر میبردند دوباره مخدرات به آنان خورانیده شعور را از آنان میگرفتند و پس از آن از باغ بیرون آورده نزد رئیس جبل میردند !!

وی میرسید کجا بودید؟ در جواب میگفتند در اثر شفاعت شما در بهشت بودیم پس از آن تمام کارها و جزئیات عیش و نوش آنها را با حالت ترسناک بآنان میگفت و اضافه میکرد که پیغمبر ما فرموده هر کس از بزرگ خود دفاع کند برای همیشه در بهشت خواهد بود هر گاه اخلاص دارد اطاعت خود را بنماید و روزی خواهد رسید که این خوشبختی را دارا شوید، آنگاه همه بایک شور و خروش این عبارات را تکرار کرده و تصریح مینمودند که همه خوشبخت هستند چه آنکه او امر بزرگ خود را اطاعت کرده و در راه خدمت با او میگردند !!

در اثر این پرورش و تربیت بود که هر گاه رئیس الموت میخواست یکی از روسای مجاور خود و یا دیگران را بکشتن دهد بوسیله یکی از آن فدائیان او را میکشت فدائیان زندگانی را شیرین نمیدانستند چه زندگانی را در برابر رئیس هیچ میدانستند از این جهت بود که ترس تمام اطراف او را فرا گرفته بود علاءالدین یک وکیل در نزدیکی شام و وکیل دیگر در کردستان داشت هر کدام از آنان روش او را در تعلیم و تربیت پیروان و کودکان داشتند بدینجهت هیچکس نمیتوانست و نمیخواست خاطر شیخ جبل را از خود تیره سازد !!

مقصود از شیخ جبل علاءالدین است که در سال ۱۲۵۵ میلادی کشته شد

پسرش (رکن‌الدین) يك سال حكومت كرد كه (هلاكو) الموت را محاصره نموده و اسمعيليه را قلع و قمع نمود .

این صفحه‌ای را که مارکوپولو از اسمعيليه نقل کرده دقت و استقصاء او را كاملاً نشان میدهد کسانی که آشنا بتاریخ باطنیه هستند ارزش اینگونه اسناد تاریخی را میدانند این طرز دقت در بسیاری از روایات تاتار و دول مغول و تاریخ آنانکه این سیاح بزرگ فرنگی نوشته رعایت شده و یادداشتهای مارکوپولو از اسناد گرانبهای تاریخی و جغرافیائی آسیائی است و برای معرفی اجتماعات آسیائی از نفیس‌ترین اسناد عصر وسطی میباشد .

خلاصه اینها از شواهد تاریخی است که نشان میدهد دشمنان عالم اسلام از دیرترین زمان تا کنون بنام‌های رنگارنگ مقدمات حمله بکشورهای اسلامی را فراهم نمودند ولی خدا نخواست مقاصد شوم دشمنان عملی گردد!!

چنانکه خداوند میفرماید (بریدون ان یطفووا دین الله والله یتم نوره ولو کره

الکافرون .

به نیست بدانید :

از سال ۱۹۵۸ تا سال ۱۹۶۴ معادل يك میلیاردر مارک (تقریباً ۲۰ میلیارد ریال) خرج توسعه قسمتی از سازمانهای دانشگاههای آلمان شده است. ۸۴ درصد این مبلغ برای ادبیات و علوم انسانی - ۲۰٪ برای علوم - ۲۸٪ برای پزشکی - ۵٪ / ۲۴٪ برای علوم فنی - ۵٪ برای کتابخانه‌های علمی - ۸٪ برای تأسیسات مرکزی - ۱٪ برای رستوران و خانه‌های دانشجویی - ۳۶٪ برای طرحهای اختصاصی و کلکسیونهای علمی. از این مبلغ ۲۲۸ میلیون مارک به ناحیه بادورتمبرک - ۱۳۷ میلیون مارک به رنانی - و ستفالی - ۱۳۶ میلیون مارک به بادیر - ۱۰۸ میلیون مارک به هس - ۹۱ میلیون مارک به برلن - ۸۲ میلیون فارس به باس - ساکس - ۷۶ میلیون مارک به هامبورگ ۴۶ میلیون مارک به سار - ۴۰ میلیون مارک به شلزویک - هلشتاین - ۳۱ میلیون مارک به رنانی - پالاتینا - ۴۹۶ هزار مارک به برنوم - ۱۷ میلیون مارک به امور تحقیقاتی و طرحهای اختصاصی - اختصاص داده شده است.